

**ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ,
ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА І ПРАВА**

**III Міжнародна науково-практична конференція
(заочна форма)
«ФОРМУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР В РАМКАХ
ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ»**

м. Полтава, 24 березня 2020 року

УДК 330.15:334.723
ББК 65.291.5

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору» – Полтава, 2020. – 345 с.

У матеріалах конференції розглядаються аспекти методології і практики управління господарської діяльності підприємств в рамках інтеграції до європейського простору.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, фахівців практиків. Матеріали друкуються мовою оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

Голова організаційного комітету:

Махмудов Х. З. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Члени організаційного комітету:

Калашник О.В. – секретар конференції, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Галич О. А. – кандидат економічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій Полтавської державної аграрної академії.

Михайлова О. С. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Писаренко С. В. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії;

Мороз С. Е. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Кальян О. С. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

20.03.2019 № 45 URL: https://oblrada-pl.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=10898&Itemid=227 (дата звернення: 29.11.2019).

4. Положення Про супровід та реалізацію проєктів бюджету участі Полтавської області: Розпорядження голови Полтавської обласної ради від 02.08.2019 № 167 URL: https://oblrada-pl.gov.ua/budget_uchasti/pologennya2019.pdf (дата звернення: 29.11.2019).

5. Положення про супровід та реалізацію проєктів шкільного громадського бюджету Полтавської області: Розпорядження голови Полтавської обласної ради 05.08.2019 № 169 URL: https://oblrada-pl.gov.ua/budget_uchasti/pologennyaSGB.pdf (дата звернення: 28.11.2019).

*Тютюнник М. С.,
здобувач вищої освіти СВО – магістр,
спеціальність 071 Облік і оподаткування,
Лега О. В., к.е.н., доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю
Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава*

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ПОДАТКІВЦЯ

В кожній професії є свої моральні проблеми. Але існує певна група професій, де вони виникають частіше і тому потребують встановлення особливо високих моральних та етичних вимог. Як правило, це ті професії, об'єктом яких є людина, тому велике значення для них має професійна етика, яка являє собою історично сформовану сукупність моральних приписів, норм, кодексів, оцінок, наукових теорій про обов'язкову поведінку представника певної професії, його моральні якості, що впливають із соціальних функцій і обумовлені специфікою трудової діяльності [1].

Зокрема, однією із таких професій є професія податківця, оскільки його вплив на платника податків здійснюється не тільки за допомогою податкового законодавства, методів адміністративного впливу, але і за рахунок особистих якостей, що забезпечують йому довіру і повагу платників податків [2].

Постановою Кабінет Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1200 Державну фіскальну службу реорганізовано. Її правонаступниками є центральні органи виконавчої влади:

- Державна податкова служба України - реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску;

- Державна митна служба України - реалізує державну митну політику, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування

митного законодавства.

Але на сьогодні Державна фіскальна служба продовжує здійснювати повноваження та виконувати функції у сфері реалізації державної податкової політики та державної митної справи до завершення здійснення заходів з утворення Державної податкової служби та Державної митної служби [3]. Зокрема, на сайті <http://poltava.sfs.gov.ua>, головним територіальним органом є Головне управління ДФС у Полтавській області.

Відповідно основними завданнями етики працівника ДФС є [4]: підвищення довіри і впевненості суспільства в його етичних діях; узаконення накладення санкцій за неетичну поведінку; зменшення кількості неетичних вчинків шляхом їх осудження та покарання за них; виховування чуйності і підвищення підготовленості працівників ДФС до ухвалення більш етичних варіантів рішень; допомога працівникам ДФС у вирішенні дилеми співвідношення етики вчинку і власного інтересу; підвищення морального розвитку державних службовців.

В Україні етичні стандарти податківця регулюються Правилами етичної поведінки в органах ДФС [5], які розроблені з урахуванням вимог Законів України «Про державну службу» [6], «Про запобігання корупції» [7], Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування [8]. Метою даних Правил є впровадження високих етичних стандартів поведінки працівників, добросовісного, чесного та професійного виконання ними посадових обов'язків, а також надання вичерпної інформації про обов'язки працівників щодо недопущення корупційних правопорушень та сприяння зміцненню суспільної довіри.

Відповідно до вищезазначених Правил працівники ДФС мають з належною повагою ставитись до прав, обов'язків та законних інтересів громадян, дотримуватись високої культури спілкування (не допускати використання нецензурної лексики і підвищеної інтонації), а також не повинні проявляти свавілля, байдужості до їх правомірних дій та вимог, приховувати від них інформацію, яка згідно з нормативно-правовими актами може або повинна бути розповсюджена належним чином, умисно затримувати її, надавати недостовірну чи неповну інформацію. У свою чергу платники податків надають ДФС закриту інформацію, тому працівникам забороняється розголошувати їх персональні дані, конфіденційну та іншу інформацію з обмеженим доступом [5].

До того ж, працівники мають дбати про авторитет державної служби, а також про позитивну репутацію ДФС, що включає дотримання належного зовнішнього вигляду (одяг працівників повинен бути офіційно-ділового стилю і відповідати загальноприйнятим вимогам пристойності) та забезпечення високої якості роботи (працівники повинні постійно поліпшувати свої уміння, знання і навички відповідно до функцій та завдань займаної посади, підвищувати свій професійний та культурний рівень, удосконалювати організацію службової діяльності) [2, 5].

Що стосується використання службового становища, то спілкуючись із близькими та знайомими людьми, податківець не повинен розголошувати службові відомості, демонструвати власну поінформованість, брати на себе обов'язок вирішувати питання, які не входять до кола його службових повноважень. А робочий час має використовувати виключно для виконання службових обов'язків, завдань і функцій, передбачених їх посадовими обов'язками.

Також податківець має дотримуватися принципів, зазначених в статті 4 Закону України «Про державну службу» [6]. Одним із основних є принцип політичної неупередженості, суть якого полягає в недопущенні впливу політичних поглядів на його дії та рішення, а також в утриманні від демонстрації свого ставлення до політичних партій та власних політичних поглядів під час виконання посадових обов'язків. Крім того, працівники ДФС мають шанувати народні звичаї і національні традиції, з повагою ставитися до державних символів України і використовувати державну мову під час виконання своїх посадових обов'язків [5].

Проте не менш важливим є дотримання принципу доброчесності, тобто спрямованості дій кожного державного службовця на захист інтересів держави. З цього витікає необхідність повної відмови від приватних інтересів під час здійснення службових повноважень, а також формування у співробітників нетерпимого (абсолютно негативного) ставлення до корупційних проявів. Зокрема, працівники зобов'язані негайно письмово повідомляти про спроби або можливе вчинення іншими працівниками правопорушень у сфері службової діяльності, оскільки неповідомлення про такі прояви є підставою для притягнення до дисциплінарної та кримінальної відповідальності.

Таким чином, професійна етика в діяльності податківця відіграє велику роль, оскільки її дотримання допомагає сформуванню правильного іміджу і авторитету Державної фіскальної служби серед платників податків, а отже, і довіру до держави і закону, що є інструментом національного добробуту. Зокрема, в основу професійної етики працівників фіскальних органів мають покладатися, насамперед, професійні знання, уміння і навички, моральні норми і принципи, а також основні аспекти професійної, соціальної (зокрема моральної, педагогічної, політичної, дипломатичної, емоційної) культури та службовий етикет.

Список використаних джерел:

1. Аболіна Т. Г., Нападиста В. Г., Рихліцька О. Д. Прикладна етика: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2012. С. 392. URL: https://pidruchniki.com/16201015/etika_ta_estetika/prikladna_etika (дата звернення 02.02.2020).
2. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. С. 252. URL: https://pidruchniki.com/16120704/etika_ta_estetika/profesiyna_etika (дата звернення 02.02.2020).

3. Про утворення Державної податкової служби України та Державної митної служби України: Постанова Кабінету Міністрів від 18 грудня 2018 р. № 1200. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-utvorenniya-derzhavnoyi-podatkovoyi-sluzhbi-ukrayini-ta-derzhavnoyi-mitnoyi-sluzhbi-ukrayini> (дата звернення 02.02.2020).

4. Ткачик Ф. Організаційно-правове забезпечення податкового консультування в Україні. *Світ фінансів*. 2017. № 2(51). С. 118-127. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/22724/1/Ткачик%20Ф.pdf> (дата звернення 02.02.2020).

5. Про затвердження Правил етичної поведінки в органах Державної фіскальної служби: Наказ ДФС України № 257 від 03 квітня 2019 р. URL: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/73330.html> (дата звернення 02.02.2020).

6. Про державну службу: Закон України № 889-VIII від 10 грудня 2015 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення 02.02.2020).

7. Про запобігання корупції: Закон України № 1700-VII від 14 жовтня 2014 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення 02.02.2020).

8. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: Наказ НАДС № 158 від 05 серпня 2016 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16> (дата звернення 02.02.2020).

Тютюнник Ю. М.

к.е.н., професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень,

Тютюнник С. В.

к.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава, Україна

НАПРЯМИ АНАЛІЗУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

Важливим видом необоротних активів підприємницьких структур є нематеріальні активи, під якими розуміють немонетарні активи, що не мають матеріальної форми та можуть бути ідентифіковані. Група нематеріальних активів – це сукупність однотипних за призначенням та умовами використання нематеріальних активів. Відповідно до П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» до таких активів належать [1]:

- права користування природними ресурсами (право користування надрами, іншими ресурсами природного середовища, геологічною та іншою